

Вірші (збірка)

Климентій Зиновіїв

О БАГАТСТВІ І О НИЩЕТІ

Кожний би хотів собі також багатим бить,
але мусить на світі так жить, як набіжить,
І тим рогом чесатись, котрим достанет —
і будет троха іміть, як робити станет.
Бо убогих повсюду больше єст найпаче,
і правдивая то річ єст, а не іначе.
Багатство кому то бог ісхочет даровать,
іний мало на тоє будет і працювать,
А іний, хоч през весь вік труди полагает,
а єднак, побіденник, мало чого маєт,
І день од дня працюєт і не может міти,
тільки мусить, бідний, хоч і не рад, терпіти.
І подобно, то так бог восхотів іздавна,
що поставив человека человеку неравна,
Бо если б праве могли всі багатими бить,
то нікому било би і хліба робить.
Ти же, боже, не забудь убогих до конца —
його же милості і ласці немаш конца —
А багатим повели вбогих вспомагати,
а небесним царством рач їм нагрожати,
І автора вспоможи сього як нищетна —
благодать бо і милость твоя неіщетна.

* * *

О ВОЛОЧАЩИХСЯ ЧЕРНЦЯХ ПО МІСТАХ, ПО ШКОЛАХ І ПО КОРЧЕМНИХ ДВОРАХ

Многії волоцюги з гультьяйства бивають,
особно і чернці також ся пробігають —
Не хотять в монастирех послушанне міти
і ведлуг свого спасення терпіти.
Да повіється іний к бісу по своїй волі,
шукаючи на згибель собі свояволі.
А свояволя добра, да не пожитечна,
з котрої ся рождает згибель доконечна.
Особливе теж чернця она погубляєт
а і світського также, вім, не направляєт.

Прето свято б діло всім ей не заживати,
да статечность і цноту з побожностью ховати.
Аже не тільки свіцький часом ховать не вмієт,
да тудаж і чернець іний вандровний шалієт
І людей до згоршення свіцьких привожаєт
і погібелі своїй душі примножаєт.
Такому не потреба милостиню давати,
але всюда годно єст киями частувати.
І будет іний чернець през весь вік ся волочить,
а трапляється тому в школі ся і скончить,
Або где нагле лунєт у корчемном дому,
то уже і не знати, що чинити тому.
Можеєт неразумной той шинкарці напити,
а що горш, і комедій яких начинити.
І кгда в корчмі згинєт, в гной, як пса, закопати,
поневаж так важився зле пустувати
І чесним законникам неславу вношати,
і монастирям безчестность наволопати.
Людяма здається, же всяк чернець так злонравний,
як он нецнотливий син і преокаянний.
Не хочеєт в монастирю той жительствовати
і старшому і братії ся повинувати.
Да злий раб, яко гультай, завше волочиться,
а в монастирю нігде йому жити не хочеться.
Биле би по городах людяма очі поров,
бодай тільки його кат самого іспоров.
І если, впають мовлю, где такий в миру згинєт,
аж неслава закону нашому (* На полі рукопису авторське пояснення: "чернецькому". —
Ред.) прослинеєт.
Бо напроєд згинєннєа он монастирі осуждаєт,
же, мовить, жадний мене ігумен не приймаєт,
Мушу ся волочити по тоєй неволі, —
а то лжеєт, биле б йому нашаліється доволі,
І зась брешєт, же, мовить, нігде мя не приймають —
биваєєт то і правда, же нецноти його знають,
Єднак лжеєт то, яко пес: в монастирях приймають
всяких, паче ж, котрії добре поступують,
Бо мовять: вольно псові і на бога брєхати,
і на кого-колькоєк, як псові, также щєкати.
Бо що і од шибєниць котрії втікають,
і тії в монастирях часом ся освобождають.

А чернець, в монастирю не хотящий жити,
едно то будет бісу по вандровках служити.
Котрий і нагороду од нього восприймет —
пропасть вічну, кгда душу його той собі приймет.
І хто ж того в поминник может уписати
і з преставльшимися братіями поминати.
Нехай уже сам себе такий поминает
і богові за діла злії одвіт давает.
А поминанія он отнюд не достоїн,
але осудовиська і по смерті достоїн.
Есть же то правда, як не єдної матері діти:
іний, хоч странствуєт, да статок будет міти,
Не пойдет таковий где в корчму ночувати,
але до священника может ся впрохати,
Або хоч і до простих, так же людей чесних,
а не до корчемних котрих домов безчесних,
І подякуванне людям добрим, вставши, оддати
і в путь свой, где надобно, з богом поспішати,
І не будет той в граді і в весі медліти,
тільки паче в монастир вп'ять жити хотіти.
Тому, кгда попросить, і ялмужну дасть годиться —
будет бо за дающих той богу молиться.
І як в монастирю начнет знову пробувать,
начнет за благодворців к богу мольби вношать.
І аз, пишуций се, тож некгдись провандровався —
люб в далекії краї, да зле не блукався,
І вп'ять беззазорно став в манастир поспішати
і в нім по-давньому, з ласки божої і старших, пребивать.
А неуважних плутов тих не похваляю,
еднак не волочитись і тим щиро прияю.
Бо лучшей на єдном ест місцю стокрот жити
і в обителі святой безропотно служити.

Так мощно і богові, чаєм, угодити
і, през помощ його, всі гріхи оддалити.
Прето і ви, братіє, звольте ся возвращать
к монастирям на житла і до смертей пробувать
Неісходно, бо всяк в монастирю живущий
обрящет блаженство в сей вік і в будущий.
Котрого блаженства вам і мні дай боже заслужити,
би-хмо през заслуги могли по смертех в небі жити.

Чого і вп'ять вам зичу, і дай то боже,
а волочитися безпутне барзо непригоже.
Уже ж і од вас, вандровних, прощення желяю,
а од вандровок вас богу в храненіє вручаю.

* * *

О ВРЕМЕНАХ ЛІТНІХ І О ЗИМНІХ

Бог-господь сотворив нам времена і літа,
котрії будуть трвати до кончини світа.
І часи теж всякії од нього створенні,
но найпаче літнії, од всіх ухваленні.
Лучшей бо літо, в нем же всяк плод ся раждает
і на зимньое врем'я пищу умножает.
І что вготует літо, зима прибирает,
а растінія плодов взимі не бивает.
І, як мовять, на зиму літо работает,
а зима работати на літо не знает.
І что одмітаем в час літній что ногами,
тоє з охотою б взяв взимі й руками,
А так пудданство зимі літо одправует,
кгда всякії запаси їй завше готует.
Подобно то ситості зима в собі не маєт,
что всякії літнії собрання з'ядает.
А і літо такое жеб нікгда не било,
котрее нам би гріхи многі ізродило.
І не дай юж нам, боже, больш гріхов творити,
але рач і за тії ласкаве простити,
І зогрій духом святим в нас хладніі серця,
молим тя прісно о то од всього серця.

* * *

О ДРУЗІХ ЗИЧЛИВИХО друкарях, що книги друкують

З давніх часов приповість тая то пробуваєт:
не мій собі сто коп, як сто другов, — повідаєт.
Бо сто коп, як то мовять, гроші — слина,
а друзі не забудуть, як яка година,
Ховай, боже, пригоди, аж так тобі помогут
і подадуть рятунку, як котрії ізмогуть.
Прото треба із всіми по-друзькій пробувати

і всіми силами їх ласки запобігати.
Бо хто не хоче людям людськості виявляти,
того і в пригоді мало будуть рятувати.
Кгди мовять не імай ся хто-кольвек за пригоду,
не дай, боже, кождому, аж будет міть свободу.
Зачим, прошу вас, з всіми приязливе живіте
і друг за друга еще і богу ся моліте,
А вас бог, яко отець синов, будет любити
і од всяких напастей всегда станет хранити.

* * *

О ДРУКАРЯХ, ЩО КНИГИ ДРУКУЮТЬ

Пишу вірші друкарям, ремісникам славним,
которії друкують книги православним
Людем, бо всім діло їх свято єст і чесно,
а барзій тим, котрії живуть благочесно.
Друкують же всякії церковніи обрядки
і всі християнськії розніи порядки.
На книгах бо вірніи моляться ко богу
і в книгах обрітають до неба дорогу.
Кгди убо правильніи книги хто читаєт,
таков бесіду з самим богом одправляєт.
Чирство же ся знайдуєт оних то ремесло,
але ускрутно вельми оно і тяжестно.
А особливе ногам, очам неспокойно
і не обрітається в роботі покойно.
Поневаж бо, як начнуть потягати праси,
аж на главах їх вскорі мокрі стануть власи,
Зачавши бо, мусять ся до поту труждати,
аж разві внощі можуть ізмало поспати,
І в великий роботу празник оставляють,
а тим часом способи вп'ять приготовляють.
І научив так бог їх рихло друкувати,
що за день, то не мощно за рок переписати.
Прето, як годні оні од вірних похвали,
так за труди вдостой їх, боже, вічної слави.

* * *

О ЖОНАХ СВАРЛИВИХ І ЗЛОЯЗИЧНИХ

Рік Соломон: "Лучш со львом в пустині жити,
нежели со жоною злою в дому бити".

Сварлива жона і днесь — згибель чоловіку,
яко же негдись бі-ста в стародавнем віку.

Многії убо тогда през жон погибоша
мужіє, что себе їм в область дадоша.

Щаслив той, хто жоні злой ся не подаваєт
і що, як бестії, по ребрах часто даваєт.

Будет таковий только міть верх над жоною,
над злою тварію і назбить проклятою.

І певная то річ єст, же такая — проклята,
бо од бога і людей ласка той однята,

І благословенія божого не маєт,
бо з дияволом собі товариство маєт.

Зачим, боже, сохраняй сам доброго мужа
од такой злой тварі, жеб не постигла мужа.

Бо ліпш, мовять, желізо у воді варити,
неже псюю личину, жону злу, учити.

Уже чоловік бідний такой не научить,
разві сам диявол кгда з душею разлучить.

А тепер, чоловіче, мусиш біду терпіти
і до смерті з такою не будеш добра міти.

І сам тя нехай господь рачить свободити
а жону твою злую з світа скоренити.

Ти же возхощи тоє од ней пострадати
за покуту і будеш в небі царствовати.

Єднак жоні своїй злой ні в чом не хилися

І на кожний день києм парить не лінився

А так певне од бога приймеш нагороду

і получиш од муки вічної собі свободу.

* * *

О ЛІТЕХ І О ЗИМАХ, І О СТРАНАХ ТЕПЛИХ, І О ЗИМНИХ

Яко вся діла Твоя, Боже, неізреченна,

тако і сія нам вещь отнюд недомисленна,

Же-с посадил єси нас вірних на землі хладной,

і на части світа сего почасти і гладной.

А невірним поганом дал єси ввес вжиток

і лучший оставил-єс в странах їх їм пожиток.

Яко то в них драгіє кореніє ся родят

і овочі дивніє в нихже странах ся плодят.
І двакрот в літо слишим овочки ся раждают,
і зимность в місцях тих, что в нас, либо не бивает.
А християнський край тим еси не удовопил,
але і студености зимніє постановил.
І бивает в нас зими нежели літа большей,
і пудчас в літі студен случает, то нам горшей.
І хоча й би-с зим лютих і нам не остановил,
жаден би, вім, чоловік по них ся не журил.
Да жеби-с і в місцях зимних подавал літо,
не страдал би мир мразом і вельми било б ліпо.
Жеби-с безпреч літніє теплости укоренял,
а студености зимни хоч би-с на вік скоренял.
І гдиби-с теж і од нас лютость зимну отнял,
кождий би по зимі із меж нас глави не зв'язал.
А затим не що іно мієм, Боже, чинити:
Де посадил-ес нас і як далес — мусим жити.

* * *

О ЛЮДЕХ ПРАВДИВИХ І ХОТЯЩИХ ПРАВДИ НАУЧИТИСЯ НАУКА

Хоч то мовять: правдою не поживитися,
а ліпшей од неправди завше хранитися, —
Кгди ж із дна моря правда святая виймаєт
і, хоч не позитечна, а часом сприяєт.
І паки, правду рекши, тільки бойся бога,
а так правая будет до неба дорога.
І еще ж яко же там прежде повишше ріх
такую ж річ, що мовлю — правда то єст не гріх.
Зачим нехай всяк зволить в правді ся кохати,
котрою лятвій зможеет часом оправдати.
А поневаж і сам бог во всем єст правдивий,
пред ним же не справдить всяк несправедливий.
Тім кождому правдивим бити подобаєт,
если хто по сем віку в небі жить желаєт.

* * *

О МУЗИКАХ, МЕНОВИТЕ О ЦИМБАЛІСТАХ І О СКРИПНИКАХ

Веселое ремесло музицтво, повідають,
же іграми своїми смутних пудвеселяють,

А веселії паче веселими бивають,
когда музики в скрипку і в цимбали іграють.
І чесно также собі на світі пробувають,
кгда ж і самому богу похвалу оддавають.
Поневаж, як інії ремісники цех мають,
так і оні, спасет їх бог, в цеху заставають,
І ведлуг церковного укладу поражають,
і до церквей божіих свічі часто справляють.
А кгда б хто мовив, же легким хлібом забавляють —
такий їм хліб господь дав — нехай не подивляють,
І хліба даремного нігде не уживають,
тільки його всякїї през працю заробляють.
І прето, хто ремесла навчаєт,
таковий менш простою роботою труждаєт.
Ремесло — свято діло, на світі ся знайдуєт,
котрий з пильною його охотою патруєт.
І хто ремесла свого завше часто пильнуєт,
тому до його праці і сам бог пособствуєт.
Нехай же без ліності і музики іграють
і веселості людям молодим додавають,
А, наігравшися, нехай троха і спочивають
да по повной скляниці горілки випивають.

* * *

О НЕ ВМІЮЩИХ І О НЕ ХОТЯЩИХ ДІТЕЙ СВОЇХ УЧИТИ НА ДОБРІЇ ДІЛА
Которії родичі дітей не навчають,
тії неприятели дітем своїм бивають.
Бо нікгда без цвічення діти добрі не будуть
і, вироеши, хоч красти, хоч розбивати будуть,
Аж вас, родичов, скорбей доведуть немалих,
поневаж не вміли-сте цвічити їх малих.
І хоч би і хотів уже великого сина вчить,
тільки ж не зможеш тогда, власне дуба, нахилить.
І такий і батька часом за груди хватает
або теж пуд час і в шию кулаком даєт.
І не ложную то я річ о том докладаю,
але по правді святой тоє вам ізвіщаю.
А так малих добре цвіч ведлуг твоєї уваги,
і не будеш терпіть за них од людей зневаги.
Я твоєї милості, як приятель, прияю

і повторе учити дітей поражаю.
За що і од людей добрих будеш міти славу,
і од господа, бога особною похв

* * *

О ПРАВОСЛАВНИХ ЛЮДЕХ ВОЇНСКІЄ СЛУЖБИ ОТПРАВЛЮЮЧИХ, ІМЕННО О КОЗАКАХ

І козаки на світі всі вельми ся труждають,
поневаж перси свої на войнах виставляють,
Боронячи отчизни і добра христіян,
жеби не преодолів нечестивий басурман.
І не токмо що перси они ставят у війні,
але ініє кладут і голови у війні.
Зачим спаси їх, Боже, за тую одвагу,
а грішит Богу, хто дає козакам зневагу.
Простий чоловік завше в дому пробуваєт,
а козак, шедши в войско, весь дом свой оставляет.
А ідучи, чи вернет додому, і сам не знаєт,
тільки сам Бог їх нехай од смертей сохрانية.
Зачим не тільки, ховай Боже, нагану давать
козакам, але треба їх як святих шановать.
Бо на войнах в потребах кров свою проливають
і за православную віру душі полагають.
І даруй, Боже, таким небесніє корони,
що ч

* * *

О РАТАЯХ, АБО ТЕЖ О ПАШУЩИХ ХЛІБ ЛЮДЕХ

Над всі ремесла потребнійшеє подобно
пахарство, же тоє всьому світу вигбдно.
Бо хоч би хто срібро і злото могл робити,
а, не міючи хліба, злота не вкусити.
Мовленна тая річ, же хліб серце укріпить,
если хлібом животи чоловік покріпить.
І без хліба не мощно всяким пробувати,
бо без нього з голоду можуть умирати.
І не тільки убогий хліба потребуєт,
але й багатому оний не 'попсуєт.
Багатий еще большей хочет його міти,

жеб по смерті його уживали й діти.
А так хліб святий всюда всім не безпотребен,
але й невірним он на світі потребен.
А ти, господи, безпреч хліба людям умножай
і довольно на весь світ його урожай.

* * *

О СМЕРТІ

О смерте, смерте, чому ти так єстєсь страшна —
не тільки ти, леч твоя і пам'ять ужасна?
Кди ж богатих і вбогих нікгда не минаєш,
але равно з душами всяких разлучаєш,
Яко то rozmaїтиx панов благородних,
так славних і преславних і великородних,
На високих гонорах породи шляхетної
і величайших властей фамилії славетної,
А особливе простиx і великоможних,
чесних же і пречесних і ясновельможних,
Так зась гетьманов і крольов державних,
а посполу і царей великодержавних,
А затим єпископов всяких освященних
і всяких архієреїв преосвященних,
І з убогих духовних особ найподлійших,
а з ними також вп'ять і патріарх святійших.
Зачим давай довольно навет кому жити,
если то не мощно нікому опустити.

* * *

О СНИЦАРЯХ І О СЛЮСАРЯХ

Немаш труднійших в світі ремесл над сніцарства,
а другєє вп'ять трудні также і слюсарства.
Сніцарі бо церковний деїсус одрізають,
а слюсарі рознії теж штуки работають.
І сніцар в премудрості великий єст хитрець,
і слюсар в ділах своїх не менший тож мудрець.
Рознії бо мудрості слюсар показует,
і сніцар без числа штук дивних виставует.
Прето слушне б їм двом братами ся називати,
же то премудростей навикли заживати.

Іний ремісник єдно діло токмо творить,
як сапожник заєдно сапоги готовать,
А в двох сих ремесников розмаїта трудность,
может ся почудити всяк, зря оних мудрость.
Прето ж їх в великой повазі треба міти
і шанувати особ жони їх і діти.
І дай, боже, на землі їм всякую довольность
за показуємую їми чуд

* * *

О СОБОРНОМ ТРУЖДАНІІ

Не дармо повідають, где, мовять, людей купа,
там не буде боліти праве нікгда у пупа.
І у гурту, теж мовять, їсться спорно й каша, —
правдивая то з віку реч і приповість наша.
І священник теж мовить: "Миром богу ся молім", —
і ми не надсядемся, если тоє сотворим.
Бо тяжкая работа єдного надсаждает
і працюющим збитне здоров'я умаляет.
І для того треба нам собором працювати
і, як могучи, своєю силки остерігати.

* * *

О СТІЛЬНИКАХ, ЩО СТІЛИ КОЗАЦЬКІІ РОБЯТЬ, І О КОЗАКАХ ПОХВАЛЬНОЄ

І стрільники козакам потрібні бивають,
поневаж до воєнних справ стріли зробляють.
Бо і стрілою мощно так же поразити
і, як огненною стрільбою, умертвити.
І дивная річ стріли, кгда їх витягають
вгору і високо, так нічим не досягають.
Же которий знайдеться козак здорових рук,
то такий кріпко, мощно і добре тягнет лук,
Же аж может на версту воздух зацепити
і хмури воздушнії стрілою пробити.
І то по правді тому тако бити можно,
кгда і било на світі тоє то не ложно,
їж негдеись стріла вгору козаком пущенна
суха, а з висоти в дол мокра возвращенна —
Знатъ то, же скрозь дождевну хмуру стріла пройшла,

тільки що щось облаков небесних не дійшла.
Било то на сівері, в писця сього віку,
при людех многих, а не при єдном чоловіку.
І тогда ж хмури частка на землю ізпала,
величеством, яко чоловіча глава,
В подоби льода, і там же і ізтаяла
і водою світлою на землі зостала.
Прето дивуватися і зась стрілам треба,
же мало самого не досягають неба.
А ви, козаки, лук здорові потягайте
і з огненних оружій сміле випаляйте,
Бог вам нехай побіждать врагов помагаєт,
а вас од врагов в войськах і в домах сохраняєт.
Я всім милостям вашим сердечно прияю
а пришедших з войська миле поздоровляю.

* * *

О УБОГИХ І О БАГАТИХ

Що далій на світі горш біда настаєт,
же убогий чоловік во всім помираєт.
Хоч может бідний в людей що і заробити,
то багатий не хочет слушне нагородити.
І що їм за користь, іж мзди удерживають,
а з того удержання пожитков не мають,
Бо стокротний їм за то ущербок биваєт,
кгда за сльози убогих бог таких караєт
Альбо громовим огнем, або теж водою,
аж виходять їм тії вдержання з бідою?
Зачим работникам, прошу, нагрожайте,
і єдним шелягом, кгда заробять, не вкривжайте,
Бо за милостиню і тоє ся вміняєт,
кто трудникам, як слушне годним, заплачаєт.
А написавшаго мя се слово простіте
і здраво і спасенно в довгий вік живіте,
Бо написах укор, іж неба вам прияю,
і паки милость вашу о ласку впрашаю.

* * *

О УБОГИХ ЛЮДЕХ

О горе бідним людем убогим на світі:
же не можуть скутечно радості іміти.
А багатому аще і скорб часом ткнется,
то в том же єму часі рихло і минется.
Бо багач судам очі мздою забиваєт
І тоєю до конца оних осліплюєт.
А убогий неборак хоч мало споткнется —
певне побіденному дармо не минется.
Або будет к здоров'ю бідний шанковати
іли которим іним лихом торговати.
І если од богатих милости не получит,
то хоч рад або не рад з душею розлучит.
О Боже, чєму ж то Ти вбогих опускаєш,
на скорб і на слєзи їх оком не сматряєш?
Чи тим же багач царство может купувати,
а Ти яко Бог можєш і нендзному дати?
А поневаж судія єстєс справєдливий,
сотвори ж і на землі в панов суд правдивий.
Аби Тя судію больш юж не оскорбляли
і жеби безвинне душ больш не погубляли.
Алє даруй властєм мир і любов в їх серца,
молим Ти ся, Господи наш, од всего серца.

* * *

О УПАДАЮЧИХ ХРИСТИЯНЄХ В НЕВОЛІ БАСУРМАНСЬКП

Чтущи мні книги, в єдин час так начитав-єм
слово, і, гдє оно єст, ах, запам'ятав-єм,
Жє жиющих в неволях вельми похваляєт
і блаженними оних людєй називаєт.
Ми ж речєм: не дай боже тих блаженств нам міти,
алє, жєб не дождали їх наші і діти.
Бо в неволях і віру часом повреждають,
кгда і басурманами інії ставають,
А которий не станєт, терпить злє неволю,
покуль умрєт або бог визволить на волю.
І що там за розкош, і якєє блаженство,
жє на всяк дєнь в роботах злєє окрутенство.
Разві котрий щасливий, будет жить поволі,
і жону поймєт вірну, єднак жє в неволі.
Поневаж в наш край і тих турці не пуцають,

аж кром фортелями котрими вихожають
І, вишедши, тогда ся блаженным назвет,
кгда без скорбі з багатством бог його пронесет.
А еднак нечестивих юж нравов набрався,
когда меж невірними людьми розживався —
Смісиша-сь бо в язиціх, навикша їх ділом,
іж оскверниша-сь мнозі душею і тілом.
Зачим не давай, боже, вірних в ту неволю,
леч храни, да будуть zde творить твою волю.

* * *

О УРЯДОВИХ ЛЮДЕХ, СЛУХАЮЧИХ ЯБЕДНИКОВ

Що то, панове, у вас ест такії за звичаї,
же то оскорбляєте слуг своїх над звичаї,
А найпаче слуг вірних і юж заслуженних
і жадною мірою в чім неподозренних,
Кгда ж мерзським клеветником віру імаєте,
аж оні лгуть, яко пси, ви і не знаєте.
На вет кажіть тим лгарям довод доводжати,
а собі того часу всяко розсуждати.
А не міли би слухних доводов давати,
то зволяйте киями таких частувати,
їж би не сміли в другий раз того чинити,
да жеби і іному могли запрітити.
Прето ж, прошу, тих лгаров нікгда не слухайте
да дубовії почестки таким давайте.

* * *

О ЧАСАХ ПОРОДНИХ І О НЕПОГОДНИХ

Єжели прилучиться в котрий час погода,
тогда людем бивает особна вигода,
Бо в погоду і смутний веселим бивает
і в той час змало скорбі своєї забивает;
І работающим ліпш тогда работати —
чисто за всякую річ руками ся взяти;
Паче ж подорожнім безскорбна дорога,
котрії тогда безпреч о то молять бога.
А в безведрное врем'я вся твар дряхлуєт
і не мало, леч кріпко серце болізнует,

Бо і статчина оних часов надсаждаєт,
которая в поїздах часто работает.
І особ чоловіку часові утрата
і на харч грошова даремно ізтрата.
І непогоду давай, боже, когда треба,
а тогда удержуй, як її нам не треба.
Тільки ж во всяких речах воля твоя, боже,
і твоя, владичице і наша госпоже!
Єднак просим, подавай і безведрність мірно...

* * *

О ШКОЛЯРАХ, ДРОВА КРАДУЩИХ, І О ШКОЛІ

Школа — церковний угол, так ся називаєт,
кгда ж церковних набоженств дітей навчаєт.
І, що в церкві правять, то в школі знайдуєт,
а безчиній в ній жадний нікгда не знайдуєт,
Бо, мовять, школа всяким странным дом єст вольний,
але, єднак же, праве он не своявольний.
І причетниками теж школярі ся іменують,
поневаж церкві святой щире usługують.
А що часом вкрадуть дров, же не міть где взять,
мішане і селяне не хотять купувать.
А знаю, же б тим ділом люде не згрішили,
іж би когда на який возок ся зложили.
Годило б ся церковним слугам то вчинити
або з двора готових їм не зборонити.
Могло б милостинею й тоє ся назвати,
а їм би рачив за то бог нагрожати.
Приповість же в школяров: не вкрав, але достав, —
а ти, боже, за дрова гріха їм не постав.
А по-козацький, хоч вкрав, то мовять, же добув —
кождий, розумію, козак о том слові чув.
А ви, панове, за сей вірш не подивіте
і хто його написав, і того простіте.

* * *

СЕ ЖЕ ПАКИ ВІРШ ВМІСТО ПРЕДМОВИ ДО ЛАСКАВИХ І БЛАГОРАЗУМНИХ
ЧИТЕЛЬНИКОМ, ОСОБЛИВЕ ДО ВІРШОПИСОВ

До чтущих написав-єм сіє прошеніє,

іж би мні дарували прощення,
А барзій премудрості всякої навченїї
а хочай і в науках простих цвічонїї.
Хто віршописець зволить сію книгу читать,
то, где мало омільность взрить, не рач дивувать,
Бо інде і не равно силляв докладав-єм,
еднак їм приличностей большей покладав-єм;
Может і сизора где знайти розерванна,
также і катенція где-кольвек неравна —
Кгди ж лятво ся чоловік скорбний помиляєт,
хоч знаєт в чом і силу, також похибляєт,
Поневаж всякому скорб способ одиймуєт,
а благофортунному довціп услугуєт;
І аз, пишуци в розних місцях, омиляв-єм,
же спокойного місця на тоє не мав-єм,
І, хоч мала книжка, рок-два komponував-єм,
іж щодень прешкоди в том завше дознавав-єм,
Аж покуль оскудівший смисл могл то кончити,
а аще б не так, могло б больш ся розширити.
Прето всякого чина до ног ся касаю
а за книгу ту од всіх прощен бить желаю.

Грішний автор, або теж викладач віршов сих,
будучи в гоненїї, писав із скорбі їх.
Еднак охочий нехай хто-кольвек читаєт
а трудившагося їми добре вспоминаєт,
Да і його бог также пом'янет самого
і сохраниць за любов од всякого злого.

Тому же подобное автор докладаєт,
хоч не годен, паки ім'я покладаєт:

ІзложитЕль віРшОв сих МнОгих благ вам желает,
а НайпАче небесниХ добр щиро прияєт,
То єст вся Кому чину БлагостИ Христової,
Милості бозської всЕгда готової,
ВічНая бо заплаТа созданна впрод віка

звлаща христолюбного ради чоловіка,
І милостям вашим зИчить то получитьи,
по Земном віку радість вічну Наслідити, —
А нині чтущії се спасеннО здраВствуйте
І весЕло о Христі Всі многолітствуйте,
С его И паки обще всім желательствуєт
і вседневНо Христа-спаса молебствуєт
І покорно за сіє просить прощенія,
зичачи божіяго благословенія.

Сколько змоглем, в сей книзі віршов положив-єм,
которими о розних річах доложив-єм.
Ви же, здорові, оную на втіху читайте
а писавшого єя, чтя, благословляйте.
О том милостям вашим главу преклоняю
і неперемінним ласкам назавше вручаю.

Богу ж даю і о сем благодареніє
а вам низькоє обще всім поклоненіє.
І за всяку річ навік буди йому хвала
і пречистой матері всегдашня слава.
Амінь.

Тот же, що і в предмові вишшей пудписався
а од бога і од вас ласки сподівався.
Котрую і днесь ласку втож мні показуйте
і при добром здоровії всі многолітствуйте.

Сим концем сія книга уже ся кончаєт,
а писавший єя всім поклон оддаваєт.

* * *

ВІРШ, ПРОЩЕНІЯ ПРОСЯЩИЙ, ДО ВСЯКОГО ЧИНА ЛАСКАВИХ ЧИТЕЛЬНИКОВ

Кому впадає та книга, благословіть,
а кому здасться злая, то прошу, не кленіть.
Із меж вас мієт бити, же всі біди знаєт,
прето нехай за сію книжку мя прощаєт.
А хто бід не познав, дай боже й не знати,
хранить його божая нехай навік мати.
Кгди ж з віку такої скорбі не познав чоловік,
аж по сії времена, по наш послідній вік.
А сам спаситель нехай в серця їх влагаєт,
да кождей, сіє чтущий, мя благословляєт.
І благословившого, боже, благослови
і за увагу вічним царством нагороди.
О том zde молю тебе, спасителю-боже,
і тебе, пречистая діво й госпоже.

* * *